

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1940 kl. 5 e. m.

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om svenskt initiativ till en allmän fredskonferens m. m.

Utrikesutskottet har till behandling i ett sammanhang förehåft följande inom första kammaren väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen nr 123 samt 126—129 av herr Lindhagen.

I motionen I: 123 hemställs, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t begära initiativ till framträdande från Sverige och helst skandinaverna med erbjudande av medling, uppfordran till vapenstillestånd vid ost- och västfronterna, samt förslag till sammankallande av en världsfredskongress i Haag eller Rom för diskussion och beslut om den varaktiga världsfredens närmaste problem.

I motionen I: 126 hemställs, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t äska svensk, helst skandinavisk medverkan på allmän världsfredskongress eller annorledes i förening med underhandlingar med Tyskland till återupprättande av ett fritt och tjeckisktalande Tjeckien utan irredenta såsom bidrag till en internationell rättsordning och en varaktig fred.

I motionen I: 127 äskas, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t begära initiativ till en svensk, helst skandinavisk medverkan på allmän världsfredskongress eller annorledes i förening med underhandlingar med Tyskland till återupprättande av ett fritt och polsktalande Polen utan irredenta såsom bidrag till en internationell rättsordning och en varaktig fred.

I motionen I: 128 hemställs, att riksdagen ville fästa Kungl. Maj:ts uppmärksamhet även på judarnas nationalitetsproblem vid en oundgänglig, samlad eller partiell världsfredskongress.

I motionen I: 129 hemställs, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t äska, att vid den i motionen I: 123 berörda fredskongress eller annorledes uppföras på dagordningen även följande angelägenheter: 1) ett beaktande av de s. k. färgade rasernas i Asien och Afrika rättigheter; 2) förbud för bombplans användning i krig eller åtminstone förbud av bombardemang av öppna städer, civilbefolkning och barmhärtighetsanstalter; 3) förbud mot undervattensbåtar och i varje fall deras användande mot handelsfartyg av varje slag.

Beträffande de skäl, som motionären anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

I en till utskottet den 23 april 1940 ingiven, samma dag dagtecknad skrivelse har motionären förklarat sig önska återkalla sina till utskottet hänvisade motioner i den del de avsåge ett framträdande av Norden, Skandinavien eller Sverige och Norge i motionernas huvudsyfte ävensom meddelat,

att motionernas framställning därför komme att i sin helhet för tillfället lägga initiativet på Sverige.

Utskottet.

Såsom framgår av ovan återgivna yrkanden, har motionären dels, i motionen nr 123, hemställt om svenskt initiativ till medling i det pågående kriget och till sammankallande av en världsfredskongress, dels även, i motionerna nr 126—129, fäst uppmärksamheten vid en rad frågor, som enligt motionärens mening borde under svensk medverkan upptagas till behandling vid en sådan konferens. Utskottet, som finner uppenbart, att ett svenskt fredsinstitut i nuvarande läge icke skulle få något som helst positivt resultat, kan ej, i anledning av den först nämnda motionen, förorda en hänvändelse till Kungl. Maj:t med anhållan om ett dylikt initiativ. Lika litet kan utskottet tillstyrka, att riksdagen, i anledning av övriga här ovan omnämnda motioner, gör något uttalande i de särskilda frågor, som motionären angivit såsom ägnade att lösas vid en blivande fredskonferens. Utskottet avstyrker fördenskull såväl motionen nr 123 som motionerna nr 126—129.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- A) att motionen I: 123 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;
- B) att motionen I: 126 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;
- C) att motionen I: 127 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;
- D) att motionen I: 128 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;
- E) att motionen I: 129 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 maj 1940.

På utrikesutskottets vägnar:

ÖSTEN UNDÉN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Undén, Sandler*, Johan Bernhard Johansson, Ewerlöf, Johan Bårg, Wistrand och Pauli**; samt

från andra kammaren: herrar *Ward, Vougt, Svensson, Lindqvist, Anderson i Norrköping, Fast och Lithander.*

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.